

Handläggare
Linnéa Lundbäck
Telefon: 08-50810063**Till**
Norra innerstadens stadsdelsnämnd
2024-11-21

Medborgarförslag om att upphöra med handel med Israel

Svar på två medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslagen.

Sammanfattning

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har mottagit två medborgarförslag som handlar om att upphöra med handel med Israel. Förslagsställarna beskriver det pågående kriget i Gaza som ett mänskligt lidande som måste stoppas. Ett beslut om kommunal bojkott av israeliska varor anser förslagsställarna är en viktig markering. Det föreslås att stadsdelsförvaltningen tar frågan vidare till kommunfullmäktige att besluta om en kommunal bojkott av israeliska varor.

Stadsdelsförvaltningen och staden som helhet ska i allt arbete respektera grundläggande mänskliga och demokratiska fri- och rättigheter. Förvaltningen bedömer dock att det saknas förutsättningar för stadsdelsnämnden att väcka frågan hos kommunfullmäktige eftersom handel med andra stater inte är något som omfattas av stadsdelsnämndens ansvarsområde. Vad gäller det övergripande förslaget om att upphöra med handel med Israel kan förvaltningen konstatera att frågan ligger utanför såväl stadsdelsnämndens som kommunens befogenhet.

Bakgrund

Norra innerstadens stadsdelsnämnd har mottagit två medborgarförslag om att upphöra med handel med Israel. Vid nämndens sammanträde den 29 augusti beslutade nämnden att överlämna medborgarförslagen till förvaltningen för beredning.

Ärendet

I medborgarförslagen beskrivs det pågående kriget i Gaza där den israeliska arméns attacker har lett till att många civila har dödats

och skadats, däribland många barn. Förslagsställarna beskriver det som ett mänskligt lidande som måste stoppas.

I medborgarförslagen beskrivs att ett beslut om kommunal bojkott av israeliska varor är en viktig markering. Förslagsställarna nämner såväl stadens egna program för inköp som FN:s barnkonvention, och menar att de är oförenliga med den situation som nu drabbar invånarna i Gaza.

I medborgarförslagen föreslås att stadsdelsförvaltningen tar frågan vidare till kommunfullmäktige att besluta om en kommunal bojkott av israeliska varor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom kvalitetsavdelningen. Förvaltningen har även samrått med juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Inledningsvis kan förvaltningen konstatera att stadsdelsförvaltningen och staden som helhet i allt arbete ska respektera grundläggande mänskliga och demokratiska fri- och rättigheter. I Stockholms stads *Program för inköp (2020-2023)* beskrivs bland annat att stadens inköpsverksamhet ska bedrivas utifrån målen i Agenda 2030, samt att inköp ska användas som ett medel att driva samhällsutvecklingen i hållbar riktning.

Kommunfullmäktige beslutar om nämndernas verksamhetsområden. För stadsdelsnämndernas verksamhet gäller *Reglemente med allmänna bestämmelser för Stockholms stads nämnder* (Kfs 2023:09) och *Reglemente för stadsdelsnämnderna* (Kfs 2024:18). I reglementena beskrivs vilka uppgifter och verksamhetsområden som stadsdelsnämnderna har ansvar för. Till exempel ingår i stadsdelsnämndernas ansvarsområden kommunal förskola, fritidsverksamhet för barn och ungdomar samt investeringar i och skötsel samt underhåll av parker, parkvägar och grönområden. Kommunfullmäktige får inte delegera ärenden av principiell beskaffenhet eller av annars större vikt för kommunen.

Vad gäller att väcka frågor hos kommunfullmäktige, vilket efterfrågas i medborgarförslagen, beskrivs i *Reglemente för stadsdelsnämnderna* att stadsdelsnämnden får väcka ärenden hos kommunfullmäktige inom sitt ansvarsområde och i frågor som i övrigt rör stadsdelen. Förvaltningen kan, med hänvisning till de två reglementena som styr nämndens verksamhet, konstatera att frågor om handel med andra stater inte kan betraktas som ett av stadsdelsnämndens ansvarsområden.

I kommunallagen, 2 kap. 1 §, framgår att kommuner själva får ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller deras medlemmar. Vidare i kap. 2, 2 §, framgår att kommuner inte får ha hand om sådana angelägenheter som till exempel enbart staten ska ha hand om. Angelägenheter som brukar räknas som enbart statliga, är till exempel utrikespolitik. Förvaltningen bedömer därmed att såväl stadsdelsnämnden som kommunen saknar rådighet över frågor om handel med andra stater.

I sammanhanget är det relevant att beakta att det beslut som nämnden för inköp och upphandling i Göteborgs kommun fattade tidigare i år, som i korthet innebar att bojkotta varor från stater som bedriver illegal ockupation av andra stater samt varor som är producerade av israeliska bosättningar på palestinsk mark, upphävdes av förvaltningsrätten.¹ Förvaltningsrätten har bedömt att beslutet i sin helhet får anses utgöra en tydlig opinionsyttring inom det utrikespolitiska området, vilket är angelägenheter som ankommer på staten och inte kommuner. Beslutet har därmed bedömts falla utanför den kommunala kompetensen, vilket innebär att nämnden därför bedöms ha överskridit sin befogenhet. Beslutet bedöms inte vara lagenligt och ska därför upphävas.

Sammantaget bedömer förvaltningen att det saknas förutsättningar för stadsdelsnämnden att väcka frågan hos kommunfullmäktige eftersom handel med andra stater inte är något som omfattas av stadsdelsnämndens ansvarsområde. Vad gäller det övergripande förslaget om att upphöra med handel med Israel kan förvaltningen konstatera att frågan ligger utanför såväl stadsdelsnämndens som kommunens befogenhet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på medborgarförslagen.

Jesper Ackinger
Stadsdelsdirektör
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Maria Härenstam
Avdelningschef
Norra innerstadens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Medborgarförslag om att upphöra med handel med Israel
2. Medborgarförslag om att upphöra med handel med Israel

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Jesper Ackinger, Stadsdelsdirektör	2024-11-08
Maria Härenstam, Avdelningschef	2024-11-08